

De huiswerklooze School.

DOOR MEVR. LUGTEN—REYS.

Voor wie het Onderwijs lief heeft, komen er steeds meer zorgelijke uren en schrikbeelden. Zoo'n zorgelijk uur wordt bereid door de vraag: Wat zal het gevolg zijn van het voortdurend onzalige gehamer op het Onderwijs? We voelen het immers, zonder dat we 't zwart op wit vóór ons hoeven te zien, zooals ik 't pas gezien heb in een brief van een bevrienden Onderwijsman: „Zoo zal de moed en de lust er uit gaan bij de leeraren”. Ach, al die aanmaningen om de lievertjes toch voorzichtig te behandelen! Ik hoor den ouden David steunen: „Handel zachtkens met den jongeling, met Absolom!” Hoeveel beter zou 't voor Absolom geweest zijn, als hij wat harder aangepakt was!

Ik heb zoo juist de brochure van Prof. Langelaan gelezen. Uit de kringen der Middelbare Onderwijsmensen moet daarover het volgend woord komen. Maar ik wil er iets over zeggen, als moeder van „Middelbare” kinderen, die veel andere Middelbare kinderen mee in huis brengen — als vriendin van andere Middelbare kinderen, in meerdere plaatsen.

En dan lees ik van „lichamelijke en geestelijke vermoeidheid”, van „meestal vermoeid en opgewonden uit school komen, eerst dienen uit te rusten.

Hoofdoorzaken van vermoeienis gelegen in het huiswerk.

Niet uitslapen 's avonds, niet op kunnen staan 's morgens”.

Zeker, zeker. Enkele gevallen. Maar hier wordt geschreven, alsof dat alles geregeld voorkomt. En dan maakt het toch wel een eenigszins vreemden indruk, over de leerlingen onzer Middelbare scholen te zien geschreven als over een troep zenuwpatiënten. Wie dan heusch zóo vermoeid is, en van de school!! (O gerechte twijfel, O uitgaande kinderen, O zorgeloze moeders,) wie heusch zoo „opgewonden en vermoeid” thuiskomt, die moet er zoo gauw mogelijk af. Die hoort er niet, en, wat ik altijd 't ergste vind van dat „er niet hooren”, die zit de rest, die er wél hoort, in den weg.

Wat zal het gevolg zijn van al dat voortdurend klagen over het Onderwijs? „Dat de lust en de moed er uit gaat bij de leeraren.” Het was een leeraar, die me dit schreef.

Een tweede schrikbeeld voor hen, die het Onderwijs liefhebben, is de Huiswerklooze school. En nu ga ik niet theoretiseeren en geen huiswerkloos leerplan maken of bestrijden — nu vraag ik alleen in gemoede

en nu raak ik een voor mij zeer ernstigen kant van de kwestie: Geen huiswerk. Dan hebben dus kinderen van 12—18 jaar, opgroeiende jonge menschen van 12—18 jaar, een werkweek van zes en twintig uren. Het wordt misschien enkele uurtjes meer voor de school, die tenminste nogeens iets laat memoreeren thuis. Zeggen we: dertig uren.

Wat doen ze met de rest van den tijd?

Net is de vakantie geëindigd. Ik heb degelijke, ouderwetsche kinderen, die op gewone gemeentelijke H.B.S.-en gaan.

En toch, zelfs met dat soort kinderen snakke ik al naar 't eind van de vakantie. Want wie veel plezier maakt, wil steeds méér plezier maken. Dat werd één wervelwind van plezier. Zeker, alles in de open lucht: zwemmen, tennissen, fietsen langs de onvolprezen fietspaden der kleine verenigingen, die de bosschen tot in hun hart open leggen.

Maar steeds moeilijker werd 't, om ze op tijd in bed te krijgen, om ze te krijgen tot een brief aan familie, tot een boodschap.

„Hoe komen ze straks weer in 't gareel?” dacht ik.

Nu, en nu is dat zeven weken lang.

En hier wordt het zes jaar lang, dat ze veel en veel te veel tijd hebben.

Wat gaan ze doen in die avonduren, op hun vrije middagen? Ja, daar moeten wij ouders voor zorgen.

Best. Doch dat zullen dan toch alleen maar dié ouders kunnen, die een niet te groot gezin hebben, die zich in staat voelen met de kinderen te wandelen, te fietsen, te lezen, muziek te maken.

Anders wordt dat niets dan omhangen met elkaar, en steeds méér plezier willen maken. Daar zijn ze nu eenmaal jong voor.

Ja, dan zullen er Boddaert-tehuizen opgericht moeten worden voor de leerlingen der H.B.S.-en en van het Gym.

En eer ze dan in 't gareel komen van een geregeld, werkzaam leven! Wat een serieuze studenten zullen dat zijn! Gewend aan niét meer dan zes en twintig uur werken!

En dan nog weer later: wat een menschen in de maatschappij. Wat zullen ze veel hebben aan hun bezonken (?) kennis. Het is er indertijd ingestopt, ingehoid in zes en twintig uur per week. Wat dat beklijven zal! En nu nog heel wat anders. Stel voor, dat de buiten-schooluren nuttig besteed worden, dus dat naar dien kant de zaak gezond is. Hoe ontzagge-lijk intensief zou er dan gewerkt moeten worden in die zes en twintig uur! Welke school durft zich beroepen op een stel leeraren als: Übermensen, leeraren, die van den eersten tot den laatsten man, van de eerste tot de laatste minuut, zulk werken van de kinderen gedaan krijgen, uur na uur.